

BİR DİNOZORUN HATIRA DEFTERİNDEN TANK MODERNİZASYONU (ÖYKÜ 5)

1980'li yılların ortaları, o yıllarda Türkiye'nin en yetenekli makine fabrikalarının birinde patron yardımcısıyım. Ben malzemeciyim, metalürji mühendisiyim, makine yapımından pek anlamam dediysem de patrona dinletemedim, yardıma ihtiyaç varmış, ben de uygunmuşum.

İşe başladım, işleri bilen yapan kadro zaten var. Biraz durum analizi, biraz düzenleme, yönelme, yönlendirme yetecek gibi, eh yuvarlanıp gidiyoruz işte. En çok heyecan duyduğum konulardan biri siparişi iptal edildiği için yarım kalmış 1500 tonluk bir hidrolik prese yeni bir müşteri bulup onu tamamlamak işi, bir de meslektaşımız "Günnur Dikeç" hanımefendinin Taşkızak Tersanesi Dökümhanesi'nde kısıtlı olanaklarla dökümünü başardığı 1500 ve 3000 BG gücündeki dizel motor gövdelerinin Bohrwerk'de talaşlı imalat işlerinin yapılması işi. Motor gövdeleri Pendik Motor Fabrikası'nda yerli yapım gemilere monte ediliyor, iş rejimine oturmuş durumda.

Hidrolik pres de İzmir'deki yeni müşteri için tamamlandı, % 20 aşırı yüklemeye özelliği ile maks. 1800 tonluk gücüyle teslim edildi, işletmeye alındı. Çeyrek asır sonra, bugün hala saat gibi çalıştığını görmek gurur verici. Her biri 750 tonluk iki adet hidrolik silindir gövdesi daha önce yekpare çelik döküm olarak Karabük Demir Çelik Fabrikalarında döktürülmüş, çelik konstrüksiyon gövdesinin imalatı, hidrolik pompa, ventiller, borular, hortumlar, elektrik güç ve kontrol üniteleri temini, montajı v.b. işler de fabrikada tamamen kendi elemanlarımızla yapılmıştı. Pres yaklaşık 120 ton ağırlığında yekpare makine olarak İstanbul'dan İzmir'e sevk edilmişti. Standart olarak seri üretimdeki plastik enjeksiyon makineleri ve bazı özel imalat konuları da enteresan sayılırdı benim için.

Bir gün bir telefon ve arkasından değerli meslektaşım Dr. Müh. Hüseyin Gülgen fabrikada beni ziyarete geldi. O, Etibank bursu ile İngiltere'de öğrenim görmüş, Seydişehir'de ülkemizin ilk Entegre Alüminyum Tesisleri inşaat, montaj ve işletmeye alınmasında çalışmıştı.

Mecburi hizmetini tamamladıktan sonra bir arkadaşı ile ortak olarak İstanbul'da bir alüminyum ve alaşımları dökümhanesi kurmuşlar, özel nitelikli dökümler yapmaya başlamışlardı.

"Ordumuzun elindeki 1500 adet eski Alman tanklarının hafifletilmesi, modernizasyonu projesinde, ben tank motorlarının alüminyum alaşımından imal edilerek hafifletilmesi görevine gönüllü olarak talip oldum. Aylardır uğraşıyoruz, Ankara'ya gidip geliyoruz, dökümü yaparız da talaşlı imalatı nerde yaptırabiliriz diye araştırmaya başladık. Bu fabrikanın konuya ilişkin kabiliyeti nedir?"

O sırada pik döküm büyük gemi motorları tezgahta işlem görmekteydi, götürdüm, gösterdim, bir süre birlikte izledik, çok memnun oldu, vedalaştık.

Daha sonraki dönemlerde kendisinin bu konuda yoğun çaba harcadığını, mesai ve emek verdiğini, büyük masraflar yaptığını hatırlıyorum.

Eş zamanlı olarak İTÜ Metalürji Kimya Fakültesi öğretim üyelerinden, çok değerli arkadaşım, meslektaşım Prof. Dr. Adnan TEKİN bor karbür zırh plakaları imalat yöntemini gerçekleştirmek, geliştirmek için büyük bir heyecan, gayret ve özveri ile çalışmakta.

İlk laboratuvar çalışmalarında başarıyı yakaladıktan sonra gerekli gördüğü makine ve ekipmanı bilim adamı olarak kişisel yurtdışı ilişkilerini kullanarak hibe şeklinde temin etmiş, sevkiyat, gümrük işlemleri, yerine montaj gibi ayrıntılarla bizzat ilgilenmişti. Pilot boyutlu çalışmalarda elmastan sonra en sert ve hafif bor karbür plakacıkları imal edebildiklerini, bunların tanklarda kullanımları için çalışmalara başlayacaklarını özel sohbetimizde bana aktarmıştı. O zamanlar ailece görüşüyorduk.

Gene bir gün aile ortamı sohbetimizde, bor karbür plaka projesinde yaşadıklarından birçok ayrıntı aktardı, bunları artık çok net hatırlamıyorum ama, "Hocam seni Dünya'nın en güçlü istihbarat örgütü özel takibe almış, bence bu projeden derhal vazgeç" dediğimi çok iyi hatırlıyorum.

Yıl geçmedi, değerli Hoca kan kanserinden vefat etti, sanıyorum 52 yaşındaydı. İTÜ Taşkızak ana binası girişinde yapılan cenaze merasiminde görevli İmam "biz çok ender mütebessim mevta yüzüne rastlarız ve bunu hayırlı bir işaret addederiz, hocamızın yüzünde huzurlu bir tebessüm vardı" dediğinde iki gözümde de akan yaşlara engel olamadığımı da hatırlıyorum.

Lösemi bir suikast aracı olarak uygulanabilir mi sorusunun akla gelmesi doğaldır. Yıllar önce okuduğum bir makalede, şimdi adını hatırlayamadığım araştırmacı bir bayan doktorun, kan kanserinin hayvanlardan hayvanlara ve insanlara, insanlardan insanlara ve hayvanlara bulaşabildiğini tespit ettiğini, ancak bunun tek şartının kanların birbirine temas etmesi olduğunu keşfettiğini hatırladım. Bu araştırmacı da her halde dikkatsizlik sonucu kendisi de lösemiye yakalanmış ve ölmüştü. Hastalıklı kana bulaştırılmış bir enjektör iğnesinin, sağlıklı bir kana değmesi bulaşma için yeterli olmaz mı, ya da kanayan yaraya bir damla lösemili kanın karışması?. Bu bir komplo teorisi mi sizce, uygulanabilirliği hiç mi yok?..

Tank modernizasyon projesinde, duyumlara göre, ASELSAN kontrol-kumanda ve hedefe tam isabet kaydetme (elektronik nişangah) sistemlerini tasarlayıp kurma görevini üstlenecekti.

Modernizasyon projesinin gerçekleştirilmesi niyeti neden ortadan kalktı, hiçbir bilgimiz yok, ama müteakip yıllarda (2000'lere doğru) basından öğrendiğimiz kadarıyla bir ara için İsrail'e verildiği, bir müddet sonra da bir komutanımızın uyarısı üzerine işin tamamı (1500 tank) yerine önce 36 tankın tamamlanıp teslim edilmesinin istendiği ileri sürüldü. İhale birim fiyat esasına göre verildiği için bu mümkündür ve de makul idi, herhalde İsrail de bundan memnun kalmıştı ki bugüne kadar, yani projeye niyetten çeyrek asır sonra bir tankın bile tamamlanıp örnek olarak teslim edildiğine dair bir haber çıkmadı. Bütün iş tamamlandı da kamuoyundan mı gizlendi yoksa, keşke öyle olduğundan haberdar edilebilsek. Bu arada özel sermayeli bir şirketimizin bir ABD kuruluşuyla ortaklığı Türkiye'de tank imalatına başladı, basında zaman zaman övgü dolu haberleri de çıkıyor. Demek ki, ABD bizim tank imal etmemize karşı değil, sadece kendi başımıza buyruk, bağımsız olarak savunma sanayimizi kurmamıza karşı...

Aselsan'da kısa bir zaman aralığında 3 yetenekli genç mühendis intihar etmişti! Evet her meslekten, her eğitim düzeyinden insanlar intihar edebilir, İslam dini bunu yasaklamış olsa da. Lakin bu 3 mühendisin ortak bir özelliği var, o da görevlerinin konusu ve bunda başarılı olmaları. Basit bir akıl yürütme bile bunların intihar değil suikast olduğuna hükmettirir... Yine komplo teorisi mi, belki de, ama tabii ki önce teori, sonra planlama, ve daha sonra da uygulama...

TAİ projesi yatırım döneminde F16 uçak gövde parçalarının imalatı için 700, 3500 ve 7000 tonluk üç adet hidrolik pres kullanımı öngörülmüştü ve bunların

imalatı için uluslararası ihaleye çıkılmıştı. İhaleye katılmak isteyen patronumla birlikte, Fransız ALSTOM firmasıyla mühendislik ve proje desteği için önce anlaşma imzaladık. Referansımızda en büyük pres 1500 (1800) tonluk iken Fransız şirketin 12000 tona kadar uygulama deneyimi vardı ve o tarihte 25.000 tonluk bir hidrolik presin imalatı devam etmekteydi.

Hazırladığımız teklif dosyasını Ankara'da teslim ederken, yetkililere "niçin 3 adet pres alıyorsunuz, seri imalat değil sınırlı sayıda imalat yapacağınız için ben olsam sadece 7000 tonluk presi alırım ve kalıpların hepsini bu prese uyarlarım, makinelerin net çalışma zaman etüt sonuçları ne gösteriyor" şeklinde bir uyarı yaptığımda şaşkınlıklarını görmüştüm. Her halde "müteahhit adayına bakın, kendi işini ve gelirini küçültecek", yoksa "biz bunu niye düşünmedik" diye mi şaşkınlık bilemiyorum. Müteakip dönemde ihale sonuçlandı mı diye takip telefonlarımızın sonucunda aldığımız yanıt "bu preslerin alımından vazgeçildi, General Dynamics firması Amerika'daki tesislerinden bu presleri söküp buraya getirecek" şeklindeydi. Böyle mi oldu, yoksa, TAİ F16 uçakları gövde parçalarını ABD'den mi getiriyor, doğrusu bilmek isterdim.

Bir de o yıllarda, yani takriben 30 yıl önce, Ankara'da bir otelde General Dynamics şirketinin bir yetkilisinin yaptığı sunumda bir soru üzerine "biz Amerika'da bir F16 uçağını 25 Milyon Dolara mal ediyoruz, buradaki maliyetimiz 28 Milyon Dolar olacak" demişti, bunları hatırlıyorum. "Hafıza-ı beşer nisyan ile malûdür" diyorlar ya, yoksa ben "beşer" sınıfına dahil değil miyim diye düşünmeye başladım, yok canım daha son kahvaltıda ne yediğimi hatırlamıyorum yaa... Tanksız, uçaksız huzurlu bir ortamda esen kalınız .

Yazan:

Kulağı Kelaynak Kuşu küpeli bir Dinozor